

Dosya No: 979/754

TAHLİYE İSTEYENLER:

1- Behice Boran 2- İsmail Terdi 3-Mehmet Duran 4-İsmail Koyun
5-Necati Çam 6-Reşit Bülbül 7-Ertuğrul Ezer 8-Nihat Doğan 9-Hasan Kü-
tahya 10-Yalçın Tugay 11-Zeki Kökçe 12-Naim Erdoğan 13-Kasım Yeter 14-Ni-
hat Atmacalı 15-Naim Sevil 16-Sabahattin Balkanlı 17-Erdoğan Yücel
18-A.Mehmet Aymaç 19-Kamber Aydar 20-Ertuğrul Hasan Sevim Bike 21-Ali
Demirhan 22-İbrahim Selçuk 23-Abbas Keskin 24-C.Cem Saçaklıoğlu
25-Gürdoğan Dilber 26-Adnan Sungur 27-Mehmet Bitik 28-Ali Safter Kara-
bağlı 29-Ali Akkaya 30-Selahattin Gönen 31-Turgut Eraslan 32-Nevzat
Mehri 33-İbrahim Atmaca 34-Serdar Uzun 35-Ali Rasim Gök 36-Muhammet
Erol Şalap 37-Hüseyin Birdal 38-Mehmet Salih Terzi 39-Mehmet Nejat
Yavaşoğulları 40-Zeki Sular 41-Necip Baykan 42-Hasan Özyurt 43-Mehmet
Koç 44-Şakir Ekenoğlu 45-Yurdun Karanlı 46-İsmet Göçen 47-Serdar Koç
48-Selman İşcan 49-Yücel Gürsel 50-Mehmet Cemil Özağaçhanlı 51-Enver
Sel 52-Ali Ünal 53-Asım Gümüşburun 54-Kadir Yel 55-Nuri Kuru 56-Orhan
Zor 57-H.Oral Sözeri 58-Orhan Renkli 59-Ali Günay 60-Hayri Kandemir
61-Duran Demir 62-Ramazan Çeliker 63-Osman Turan Aybers 64-Ahmet Erol
Albayrak 65-Hoca Sinan Serin 66-Cumhur Göker 67-Nejat Bozkurt 68-Mus-
tafa Necati Erden 69-Nuri Serali 70-Salih Sami Demirci 71-İlhan Yüksel
Başkan 72-Kanil Tozlu 73-Nazım Işık 74-Ali Tozkoparan 75-Ömer Demir-
yumruk 76-Mahmut Dilek 77-Tahir Sargın 78-Nihat İltter 79-Saim Yıldırım
80-Can Açıkgöz 81-Nevzat Sülün 82-Dinçer Doğu 83-Yüksel Gürsel 84-Ve-
cihi Sarıözen 85-Ali Dinçer 86-Abdi Aykut Alp Derkan 87-Ahmet Çakaloz
88-Abdülkadir Kahraman 89-Hüseyin Ersöz 90-Adil Durmuş 91-Yusuf Cemil
Özdenir 92-Fehni Yazgın 93-Mustafa Özkan 94-Metin Coşkun 95-Bekir Öz-
toprak 96-M.Akif Sağlam 97-Adnan İleriye 98-Savaş Büyükkaya 99-Musa
Cem Danışger 100-Sadettin Karaata 101-Mustafa Yılmaz 102-Bahri Avar
103-Ercihan Görürgöz 104-Salim Omay 105-Sezai Söğütlü 106-Kadir Akkı-
lıç 107-Salman Bünül 108-Yusuf Çalışkan 109-Cem Cemil Öztürk 110-Ay-
dın Nalbantoğlu 111-Şefik Hüsnü Erkek 112-Handi Büyüktuna 113-Süley-
man Nurhanlı 114-Mahmut Başar 115-Muhsin Davran 116-İlker Bilgiliolu
117-Serdar Yücel 118-Talat Özyurt 119-Coşkun Karcı 120-Mustafa Alkan
121-Mustafa Nalbantoğlu 122-Fettah Aldemir 123-Ali cömert 124-Hasan
Cebeci 125-Erol Poyraz 126-A.Handi Dinler 127-Uğur Özdemir 128-Süley-
man Cafer 129-Nidai Turan 130-Orhan Öztürk 131-Haluk Ortaç 132-Mete
Tırman 133-Orhan Keskinçilik 134-Adnan Kalemcı 135-Tamer Uygur 136-Yu-
suf Ünal 137-Resuh Yıldırım 138-Ali Çelik 139-Kazım Ağacık 140-Muzaf-

fer Gülçimen 141-Erdoğan Kaçar 142-Reşit Oğuz 143-Mehmet Yılmaz 144-Murat Zeydanlı 145-Bekir Levent Aksın 146-Cengiz Bozkurt 147-Sadullah Kement 148-Orhan Ulu 149-Bahri Varbil 150-Birol Başkışla 151-Halil Özkaramuk 152-Ali Elma 153-İbrahim Köksal 154-Haluk Mengüç 155-Halil Yıldırım 156-Fatih Özberk 157-Fatih Üstün 158-Refik Metin Özkan 159-Emin Gök 160-Vezir Özeren 161-Bedri Alpay 162-Refik Yurtseven 163-Orhan Siller 164-Yaşar Alkan 165-Kemalettin Sami Alptekin 166-Mehmet Kazım Karadenir 167-Ali Topuz 168-Ahmet Reşat Mocak 169-Elvan Kay 170-Mehmet Müsteke 171-Ahmet Ekinci 172-Kemal Tugay 173-Ömer Işık 174-Mehmet Altınışik 175-Mehmet Selahattin Özpalabıyıklar 176-Asım Yıldırım 177-Rasim Çul 178-Zeki Dörtkardeş 179-Hüsnü Şahin 180-Sevinç Ünal 181-Zerrin Zehra Sakalsız 182-Meliha Boratav 183-Birsen Ocak 184-Fidan Sargin 185-H.Aygün Özbek 186-Hanife Keskin 187-Zuhal Sakarya 188-Meral Çelik 189-Seniha Polat 190-Peykel Kaner 191-Nazniye Neşe 192-Deniz Atay 193-Melek Emel Keskin 194-Belkıs Atacan 195-Şükran İnan 196-Müzeyyen Nilgün Ercan 197-Tülin Uçar 198-Nevin Yalçın 199-Mehmet Kazan 200-Işıtan Gündüz 201-Musa Kırıl 202-Edip Kılavuzlu 203-Ertan Kandıroğlu 204-Ünmet Araç 205-Necati Böğürücü 206-Kemal Elitaş 207-Muhtesem Hüseyin Okur 208-Nurettin Zorlu 209-Mehmet Duman 210-Adnan Pektur 211-Kurtuluş Demirel 212-Vedat Celal Alp 213-İbrahim Kurtyılmaz 214-Ali Ulvi Balık 215-Ömer Döşeyiciler 216-muzaffer Başkök 217-Turgay Çiftelerli 218-Hasan Keskin 219-Cengiz Tezer 220-Kenan Üner 221-Cumhur Özkan 222-Abidin Koç 223-Haluk Umut 224-Sadettin Ersoy 225-Turgut Alp Saraçoğlu 226-Orhan Mert 227-Naim Gökçe 228-Cindi Eren 229-Lütfü Görgün 230-Dursun Taşkın 231-Namık Akgülöğlu 232-Aptullah Külekçi 233-Arif Bilgiç 234-Vedat Demirkoy 235-Mehmet Demirörs 236-Vedat Sezgin 237-Mustafa Şahin 238-Selahattin Şönmez 239-Nihat Yılmaz 240-Nadir Turgut 241-Hüseyin Çağın 242-Mednan Ören 243-Adnan Kaya 244-Fikret Şinşek 245-Nuh Koçak 246-Cumali Köylü 247-Aitlla Atabay 248-İsmail Ermiş 249-Cem Göneng 250-Ali Kemal Özbiçer 251-Musluhittin Takan 252-Bahtiyar Yavaş 253-Mehmet Yurdakul 254-Ertuğrul Tetik 255-Türkeş Taşdöven 256-Ertuğrul Ünal 257-Zihni Özkurt 258-Vedat Uçar 259-Hüseyin Bekir 260-Kenan Ayyıldız 261-Ali Ekber Ergül 262-Nevzat Yıldırım 263-Yavuz Ünal 264-Mehmet Yaşar Akçay 265-Göktaş Morgül 266-Ahmet Toptan 267-Mustafa Erdoğan 268-Hasan Bektaş 269-Mete Koyaş 270-Mustafa Müjdat Ergün 271-Namık Kemal Döneneken 272-Abdülkadir Balbetek 273-Nejdet Ceylan 274-İsmail Şahanlar 275-Abdurrahman Atalay 276-Aziz Süman 277-İlhan Özel 278-Hikmet Aloğlu 279-Şükrü ayhan 280-Yaşar Özel 281-Veli Bulut 282-Haydar Öcal 283-Zekeriya Yakın 284-Cengiz Tektaş 285-Ali İhsan Kayalar 286-Ali Murat Işık 287-Ahmet Karagöz 288-Dilaver Üstün 289-Necmi Çolak 290-Tarık Bozkurt 291-Selim Mahmutoğlu 292-Tülin Taşaner 293-Makbule Ayşen Argun 294-Nurhayat Yıl-

mazyurt 295-Şerafettin Nezih Üreyen 296-Arif Gülöksüz 297-Gürbüz Özal-
tinlı 298-Cengiz Koç 299-Vedat Yıldırım 300-Salim Bayram 301-Ömer Seçi-
ler 302-Selçuk Albey 303-Hacı Gürkan 304-Yüksel Tetik 305-Mehmet Koca-
kaya 306-M.Mahmut Çetin 307-Fevzi İnanç 308-İlgın Ruhi Su 309-Ömer Yıl-
dırım 310-Hüseyin Kalanta 311-Malik Rıza Metin 312-Ömer Ayden 313-Fik-
ret Tokyay 314-Celal Coşkun Gönülkaş 315-Nani Sahir German 316-Süley-
man Fevzi Karadede 317-Abdullah Günay 318-Mehmet Bülent Aksın 319-Eş-
ref Yavaş 320-Mehmet Avcı 321-Kemal Öztekin 322-Emin Turan 323-Abdur-
rahman Diri 324-Kadri Sümer 325-Hale Nakkaşoğlu 326-Hülya Nevşehirli
327-Gülden Sevgili 328-Ayla Uçar 329-Fikriye Saraç 330-Sena Barın
331-Hayri Ceylan

KONU : Tahliye istemidir.

AÇIKLAMALAR : Müvekkilleriniz, 1 Mayıs 1979 günü, izinsiz toplan-
tı ve gösteri yürüyüşü yaptıkları iddiasıyla göz altına alınmışlar ve
6.5.1979 günü, 353 sayılı yasanın 71/D bendi gereğince tutuklanmışlar-
dır.

Sayın askeri savcılıkça düzenlenen iddianamede, 171 sayılı yasa-
nın 13/A maddesinin ihlal edildiği iddiası ile, aynı yasanın 22/1 madde-
sinin ^{7. tabiki istenmiştir. Maddeleri} getirdiği cezaların ne olduğunu belirtmek istiyoruz:

I- 13. ve 14. maddelerin unsurları:

A- Suçun maddi unsurları:

aa- 171 sayılı Yasanın 13/A bendi, 7. madde hükümlerine uy-
gun beyanname vermek şartını aramaktadır.

bb- 14. madde ise, mahallin en büyük mülkiye amiri veya ya-
zılı yahut acele hallerde sonradan yazı ile teyid edilme kaydı ile söz-
lü emirle görevlendireceği en büyük zabıta amiri veya zabıta amirlerin-
den birinin toplantı ve yürüyüş yerine geldiğini topluluğa munasip bir
şekilde bildirmesi, kalabalığa kanuna uyarak dağılmalarını ve dağılmaz-
larsa zor kullanılacağını topluluğun duyabileceği vasıtalarla ihtar et-
mesi suçun maddi unsurlarını oluşturmaktadır.

B- Suçun manevi unsuru ise, umumi kasttır. Yani sanıkların top-
lantı ve gösteri yürüyüşü yapmak kastı ile hareket etmeleri, suçun ma-
nevi unsurunu oluşturur.

II- Suçun maddi ve manevi unsurlarını kısaca açıkladıktan sonra
olayınızda bu unsurların oluşup oluşmadığını kısaca belirtelim.

Dosyadaki tanık beyanları, müvekkillerimizin samimi ve açık
ikrarları hatta iddianame ve tüm delillerden de anlaşılacağı gibi:

aa-Yzb. Turgut Mumcuoğlu'nun kanununun aradığı vasıfta bir kişi olmadığı,

bb-Olduğu düşünülse bile, gelişini topluluğa kanunun aradığı bir şekilde bildirmediği,

cc-Gene topluluğa dağılma ve dağılmadığı takdirde zor kullanılacağını ihtar etmediği,

dd-Kanunun aradığı munasip vasıtalarla duyurma yapılmadığı anlaşılmaktadır.

ee-Suçun manevi unsuru bakımından da müvekkillerimizin kasıd ve amaçlarının toplantı ve gösteri yürüyüşü yapmak olmadığını, kast ve amaçlarının 1 Mayıs işçi bayramının kutlanmasının yasaklanmasını ve so-kağa çıkma yasağını kanuna ve protesto etmek amacına yönelik olduğunu açıklayalım.

Uluslararası düzeyde kabul edilen ve ülkenizde de bu gelenek doğrultusunda kutlanan 1 Mayıs işçi bayramı töreninin yasaklanması demokratik bir hakkın kullanılmasının engellenmesidir.

Kanunlarda var olan yetkiler, ancak gene Anayasa ve kanunlardaki ölçülerin nesnel gerçekliklere uygun olarak kullanılmasıyla geçerlilik kazanır. Bu geçerlilik ve gerekliliklere uygun düşmeyen politik tutumlarla, Anayasada yer alan "temel bir hakkın üzüne dokunmana" ilkesinin ihlalini, hukuk adına kabul etmeye olanak yoktur.

Önemli olan, bir hakkın kağıt üzerinde var olması değil, bu hakkın fiilen kullanılabilir olmasıdır. Oysa, 1 Mayıs'ta Anayasal demokratik bir hakkın kullanılması iktidarın tamamen politik bir kararı ile engellenmiştir.

1977 1 Mayıs'ında katledilen 36 yurttaşımızın katilleri ve olayın sorumluları hala ortaya çıkarılmamışken bu yıl, Anayasal ve demokratik hakların bir parçası olan 1 Mayıs kutlamasının yasaklanması;

İstanbul halkının 29 saat süreyle özgürlüklerinden yoksun kılınması, 1 Mayıs kutlaması için haftalarca önceden kiralanan salonların kapatılıp, toplantıların iptal edilmesi;

Uyanık bekçiliğine Anayasanın emanet edildiği yurttaşlar olarak kabul edilenez.

İşte 1 Mayıs 1979 günü vukuu bulan olaylardaki kastı, belirttiğiniz bu hukuk ve yasa dışı tutumu protesto etmek dışında nitelendirmeyiz.

Bu açıklanmalarımızdan da anlaşılacağı üzere, müvekkillerimizin amaçlarının toplantı ve gösteri yürüyüşü yapmak olmadığı açıkça belli olduğundan haklarında uygulanması istenen 171 sayılı yasanın 22/1 maddesindeki unsurların oluşmadığı görülmektedir. Beraatleri halinde mağdur olacakları muhakkaktır.

III- 171 sayılı yasanın 22/son fıkrasına göre hukuki durum:

Uygulanması istenen maddenin son fıkrasına göre de, solahiyet hududu tecavüz edilerek, hiç bir mukavevette bulunmayan müvekkillerimize dayak atılarak ve işkence yapılarak göz altına alınmışlardır. 171 sayılı yasanın 22/1 maddesi uygulama alanı bulsa dahi açıkladığımız bu neden karşısında tayin edilecek cezanın yeni maddenin son fıkrası gereğince büsbütün kaldırılması da söz konusu ~~durumdur~~. Bu durum da müvekkillerimizin tutuklu kalmaları, kanuna aykırı olmaktadır.

IV-Uygulanması istenen 171 sayılı yasanın 22/1. maddesinin getirdiği ceza yönünden açıklamalar:

A-171 sayılı yasanın bazı maddeleri 1742 sayılı yasa ile değiştirilmiştir. 1742 sayılı yasanın 3. maddesi, 171 sayılı yasadaki ceza miktarlarının asgari hadlerini yükseltmiştir. Olayımızda uygulanması istenen 22/1. maddedeki asgari ceza, bu madde ile 6 ay iken 8 ay olarak değiştirilerek kabul edilmiştir.

B-1742 sayılı yasanın, 4, 5, 7, maddeleri, Anayasa Mahkemesinin 14.3.974 tarihli ve E:1973/33 K:1974/9 sayılı kararıyla biçim yönünden iptal edilmiştir.

Anayasa Mahkemesi 44 sayılı yasanın 23/2. maddesi uyarınca, uygulanamayacak duruma gelen 1742 sayılı yasanın öteki kurullarının da İPTALİNE karar vermiştir. (Kararın 3. maddesi)

Anayasa Mahkemesinin bu kararı ile 1742 sayılı yasa tümü ile iptal edilmiştir.

Anayasa Mahkemesi, yeni bir yasa çıkartılması için iptal kararının resmi gazete de yayınlanmasından 6 ay sonra yürürlüğe girmesine de karar vermiştir. Karar, 17.6.1974 tarihli resmi gazete de yayınlanmış 17.12.1974 tarihinde yürürlüğe girmiştir.

İptal Kararının 17.12.1974 de yürürlüğe girmesi nedeniyle, 171 sayılı yasanın 18, 19, 20, 21, 22, 23, ve 24 maddelerinde ceza miktarlarının asgari hadleri 7 gün olmuştur, Zira:

a) TBMM boşluğu doldurmak için yürürlüğe yeni bir kanun koymamıştır.
b) 1742 sayılı yasa iptal edildiğine göre 171 sayılı yasadaki cezaların asgari hadleri TCK nun 15. maddesinde tesbit edilen asgari ceza haddi olan 7 gündür.

c) TBMM, 16.1.1976 tarihinde kabul ettiği 1932 sayılı yasa ile 1742 sayılı yasanın iptalinden meydana gelen boşluğu doldurmak istemiştir. Ceza maddelerinin asgari hadlerini yükselten yada yeniden düzenliyen herhangi bir hüküm getirmemiştir. Başka bir deyişle 18, 19, 20, 21, 22, 23 ve 24. maddelerdeki cezaların asgari hadleri yeni bir madde ile tedvin edilmiştir. Yani, Anayasa Mahkemesinin iptal kararından

sonraki şekli ile bırakılmıştır.

1932 sayılı yasa, yalnız 9. maddesi ile belirttiğiniz maddelerdeki cezaların asgari hadleri 7 günden başlayarak 1/3 arttırılmaktadır. ~~7 gün~~ ~~9 gün~~ ~~olmaktadır.~~ ~~7 gün~~ ~~9 gün~~ ~~olmaktadır.~~

Müvekkillerinize yüklenen suçun cezasının asgari haddi ile tutuklulukta geçen süreler karşılaştırıldığında asgari ceza süresinin çok üstünde tutuklu kalmaları dahi, tahliyeleri için bir başka nedendir.

V- Usul yönünden:

Müvekkillerinizin tutuklanmalarına 353 sayılı yasanın 71/D bendi gereğince karar verilmiş bulunmaktadır. Sözü edilen madde, devlet ve hükümetin nüfuzunu kıran, emniyet ve asayişini bozan fiiller için tutuklamaya gidilebileceğini belirtmektedir.

Müvekkillerimiz hakkında ileri sürülen iddianın maddenin anladığı manada, devlet ve hükümet nüfuzunu kıran, emniyet ve asayişini bozan fiillerden olmadığı bellidir.

Fiilin mahiyeti cezai müeyyilesi ve vukuundaki belirlilik sebebi ile tutuklanma halinin devamını gerektiren bir neden bulunmamaktadır.

Esasen kanunda, yukarıda da arz edildiği gibi asgari süresi 7 günlük hapis cezasına bağlanmış bir fiilin 71. maddenin (D) bendinde sayılan devlet ve hükümet nüfuzunu kıran, ya da emniyet ve asayişini bozan bir niteliğinden bahsedilemez.

Tutuklanma bir tedbirdir. Cezai uygulanmaz değildir. Deliller toplanmıştır. Suç ağır cezalık değildir. Müvekkillerinizin iş, öğrencilik ve ikametgah durumları göz önünde bulundurulularak tahliyelerine karar verilmesini vekaleten saygılarımızla arz ederiz.

Sanıklar Vekilleri